

Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta / lain vaatimusten toimeenpano

1318/07.00.00/2020

Khall 11.01.2021 § 13

Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (tiedonhallintalaki 906/2019) on tullut voimaan 1.1.2020. Lain tarkoituksena on varmistaa viranomaisten tietoineistojen yhdenmukainen ja laadukas hallinta sekä tietoturvallinen käsittely julkisuusperiaatteen toteuttamiseksi, mahdollistaa viranomaisten tietoineistojen turvallinen ja tehokas hyödyntäminen, jotta viranomainen voi hoitaa tehtävänsä ja tarjota palvelunsa hallinnon asiakkaille hyvää hallintoa noudattaen tuloksellisesti ja laadukkaasti ja edistää tietojärjestelmien ja tietovarantojen yhteen toimivuutta.

Tiedonhallintalaissa on säädetty tiedonhallintayksikön velvollisuudeksi laatia ja ylläpitää tiedonhallintamallia. Tiedonhallintamalli on kuvaus tiedonhallintayksikössä toimivien viranomaisten tehtävien hoidossa toteutettavasta tiedonhallinnasta. Tiedonhallintamallin tulee lain mukaan sisältää vähintään seuraavat tiedot: toimintaprosessien kuvaus, tietovarantojen nimikkeet ja niiden sidokset toimintaprosesseihin ja tietojärjestelmiin, tietoineistojen arkistoon siirrot, arkistointitavat ja -paikat tai tuhoaminen, tietojärjestelmien nimikkeet, tietojärjestelmästä vastaava viranomainen, tietojärjestelmän käyttötarkoitus ja liittyminen muihin järjestelmiin, käytetyt tiedonsiirtotavat sekä tietoturvaluustoimenpiteet. Tiedonhallintamalli auttaa hahmottamaan ja hallitsemaan tiedon elinkaarta sekä siten tunnistamaan ja hallitsemaan myös uusien digitaalisten palvelujen käyttämiseen liittyviä riskejä.

Tiedonhallintamallin laadinta ei ole kuitenkaan kertaluontoinen kuvausvelvoite, vaan tiedonhallintamallia on ylläpidettävä aina, kun tiedonhallintayksikön tiedonhallinnassa tapahtuu muutoksia, jotka vaikuttavat sen sisältöön. Tiedonhallintamalli on luonteeltaan tiedonhallintayksikön oma sisäinen määräys siitä, miten tiedonhallinta ja tietojenkäsittely on toteutettava tiedonhallintamallin mukaisesti käsiteltäessä tietoineistoja. Tiedonhallintamalli korvaa tietojärjestelmäselosteet ja kokonaisarkkitehtuurikuvaukset. Samalla se tehostaa tietosuoja-asetuksen käsittelytoimia sisältävän selosteen ylläpitoa sekä käsittää tiedot arkistoinnista arkistonmuodostussuunnitelmineen ja tietoineistojen hävittämiseen.

Euran kunnassa on jo käynnissä tiedonohjaussuunnitelman (TOS) laatiminen, missä päävastuullisena toimii hallintojohtaja ja hallintopalveluiden hallintosihteeri.

Tiedonhallintalain mukaan kunnat ja kuntayhtymät ovat laissa tarkoitettua tiedonhallintayksikköjä, jonka tehtävänä on järjestää tiedonhallinta vaatimusten mukaisesti. Kunnanhallitus toimii tiedonhallintaa johtavana toimielimenä.

Tiedonhallintayksikön johdon on huolehdittava, että tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvät tehtävien vastuut, käytännöt ja valvonta on määritelty. Tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien tehtävien vastuut ovat:

1. vastuu tiedonhallinnan mukaisten kuvausten koostamisesta ja ylläpidosta, muutosvaikutusten arviointi ja asiakirjajulkisuutta koskeva kuvaus
2. vastuu tietoaineistojen sähköiseen muotoon muuttamisesta ja saatavuudesta
3. vastuu tietoturvallisuusjärjestelyistä, tietojärjestelmien toiminnasta ja yhteentoimivuudesta sekä tietovarantojen yhteentoimivuudesta
4. vastuu asianhallinnan ja palvelujen tiedonhallinnan järjestämisestä sekä tietoaineistojen säilyttämisen järjestämisestä.

Tiedonhallintayksikön on laadittava lain 5 §:n mukainen tiedonhallintamalli 12 kuukauden kuluessa lain voimaantulosta. Muiden kuin valtion virastoissa ja laitoksissa toimivien viranomaisten on toteutettava lain 12 - 16 pykälissä säädetyt vaatimukset 36 kuukauden kuluessa lain voimaantulosta. Kunnan hallintosääntöä tulee uudistaa siten, että siellä määritellään myös tarvittavat tiedonhallintalain toteuttamiseen liittyvät vastuut sekä tiedonhallintaan liittyvät, eri toimielinten vastuulla olevat tehtävät siltä osin kuin ne ovat puutteelliset tai ristiriitaiset lain kanssa. Tämä päivitys tehdään tiedonhallintamallin laatimisen jälkeen. Laaditun tiedonhallintamallin hyväksyy kunnanvaltuusto.

Valmistelu ja lisätiedot: Hallintojohtaja Kari Kankaanranta, puh. 044 422 4020.

Ehdotus

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus merkitsee tiedokseen tiedonohjaussuunnitelman käynnissä olevan laadintaprojektin ja määrää käynnistettäväksi tiedonhallintamallin laadinnan.

Päätös

Kunnanhallitus:

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
